

Published monthly by
Slovenian National Federation
of Canada,

Edited by: Editorial Board

Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont.
Canada

Subscription rates:

\$3 per year, 25c per copy

Advertising
1 column x 1"
\$2.10

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Da bi imel preko njiv in cest, zvok domače
besede, nedeljski zvon, droben pogled —
da bi jih imel pa čeprav za zagazeno lino
namesto te divje, sproščene svobode brez
dobrote v človeških očeh.

Humbert Pribac:

"Bronasti tolkači"

(Dalja hladna morja)

LETNIK XIV. — VOLUME XIV.

TORONTO 1. MAREC 1963

ŠTEVILKA 3. — NUMBER 3.

KONEC ALI NADALJEVANJE?

5. februarja je manjšinska vlada konservativne stranke pod vodstvom Johna Diefenbakerja dobila v parlamentu nezaupnico in je zaprosila za razpustitev parlamenta in razpis novih volitev, ki bodo 8. aprila.

Konservativna stranka je bila druga po številu poslancev pri zadnjih volitvah. Ker pa liberalna stranka ni imela absolutne večine, ni bila primorana izročiti vlade liberalcem, marveč je ostala na oblasti upanja, da se tri opozicijske stranke ne bodo mogle zediniti na nobeni točki, da bi izglasovale nezaupnico. Nekaj časa je ta taktika uspevala. Parlament sicer ni bil najbolj produktiven, toda opozicija je zavrnila očitke konservativcev, češ da je opozicija onemogočala delo s trditvijo, da vlada ni predložila nobenih konkretnih predlogov, o katerih bi bilo mogoče sklepati. Kolikor zadeva predračun, je trditve opozicije gotovo resnične, ker smo se bližali koncu predračunskega leta, pa predračun še vedno ni bil predložen.

Povod za rušenje vlade je bila debata o atomskem orožju, ki se ga je Kanada obvezala nabaviti za domačo porabo in za svoje čete v Evropi, pa tega ni izpolnila z izgovorom konservativcev, da se je med tem položaj toliko spremenil, da je učinkovitost tega orožja — postala dvomljiva. Glavni razlog ni bil toliko moč opozicije kot pa dejstvo, da se konservativni ministri sami niso mogli odločiti za eno ali drugo odločitev in so zato skušali odločitev nekoliko nespretno odložiti. Opozicijske stranke so za to deljenje bodisi izvedle bodisi jo pravilno slutile — kar je postalo dovolj močan razlog, da so se vse tri stranke zedinite, da tako razdeljena stranka in vlada ne more učinkovito voditi kanadske politike.

Konservativci so skušali razcepljenost zakrivati, toda dejstvo, da je nekaj ministrov odstopilo neposredno v zvezi s to razdvojenostjo in da so drugi izjavili, da ne bodo kandidirali pri prihodnjih volitvah, da več konservativnih poslancev ni glasovalo za vlado in eden celo proti vladi, da so odlični predstavniki konservativcev javno predlagali Diefenbakerju, naj odloži vodstvo stranke, ne dopušča nobenega dvoma, da je razdvojenost precej resna.

Vprašanje je seveda, ali se bo dovoljno število volilcev v teku volilne kampanje, ki se razvija, odločilo za isto stranko, tako da bo bodisi liberalna bodisi konservativna vlada dobila absolutno število poslancev. S tem bi nova vlada imela dovolj zaslombe v parlamentu in ne bi bila odvisna od nemožnosti opozicije, da se zedini in jo zopet preglasuje. Druga možnost je, da bodo rezultati zopet neodločni z vsemi neugodnimi posledicami za kritične čase v notranji in mednarodni politiki.

Obojinih problemov je v Kanadi dovolj. Kanada je zdrknila v življenskem standardu na tretje mesto med zapadnimi industrijskimi državami. Brezposelnost je večja kot v drugih državah in kanadski dolar že dolgo nima več tako trdnega položaja na mednarodnem trgu kot ga je imel več let. Poedini predeli Kanade same uživajo dokaj različni življenjski nivo: t. zv. Atlantske province dosegajo komaj tri četrtine mezd in dohodkov Ontarija, dočim so življenjski stroški celo višji, itd. Francosko govoreči Kanadčani postajajo tudi vse bolj glasni in zahtevajo, da se ustavna enakopravnost pokaže tudi v dejanju, n. pr. pri zasedanju odločilnih mest v zvezni vladi in njenih us-

KATANGA IN RAZMIŠLJANJE O PRAVU NARODNE SAMODLOČBE

Vprašanje Katanga z ozirom na odnose do centralne vlade Kongoške republike je vsaj za enkrat končano. Pod pritiskom čet Združenih narodov je moral predsednik Moise Tschomba, predsednik katanske vlade kapitulirati in Katango, ki je najbolj gospodarsko razvita, podrediti centralni vladi v Kongu.

Takoj po osamosvojitvi Katanga so se pojavile težkoče. Pokraji na Katanga se je izjavila proti združitvi s centralno vlado v Leopoldville. Čisto naravno. Ostali predeji nove države so zaostali, in Katanga bi morala v tem slučaju nositi največji del bremen za vzdrževanje skupnosti. Upirli so se in izrekli za samostojnost. Volja ljudstva, samodločba naroda....

Centralisti v osrednji vladi so uvideli nevarnost in napeli vse sile, da prisilijo Katango v novo državno skupnost. Nastali so boji vkatere je posegla UNO pod vodstvom tajnika U. Thanta. Akcijo je podprla tudi Amerika, čeravno so bili odločni glasovi proti od strani Anglije in drugih držav.

Akcija čet Združenih narodov, katero so odobravalе tudi komunistične države, je pravi akt surove sile, proti volji ljudstva. Kje je tu spoštovanje volje naroda o samodločbi? Morda ne moremo v polni meri govoriti o narodu, saj je v teh krajih toliko različnih plemen in jezikov, toda večina katanskega ljudstva je bila proti združitvi s Kongom in je zahtevala lastno vlado. Po načelu samodločbe narodov, ki je bilo tolikokrat slovesno proglašeno, bi se morala ta volja ljudstev spoštovati. Toda volja prebivalcev v Katangi ni bila v skladu z voljo držav, ki so imele tam gospodarske interese, med njimi tudi Združene države. Interesi velikih držav so torej več kot volja ljudstva. Kapital velikih držav odločuje, ne volja narodov.... Kaka ironija, koliko nasprotje! Ko kaže političnim voditeljem teh ali onih velikih nacija, da bodo imeli dobiček, je "volja narodov" vrhovni zakon, ki ga je treba spoštovati", če dobička ne bo, pa jim je vseeno, kako se bo cela zadeva končala. Naj narod trpi in gara v suženstvu, malo jih briga, saj se to ne tiče njihovih gospodarskih ciljev.

Značilno je, kako je akcija Združenih narodov odjeknila v svetu. Zelo različno. Eni so brez ozira na naravno pravo ljudstva odobravalı agresijo UNO in njene tajnika U Tanta, ki uživa, kot izgleda precejšnje simpatanov, v priznanju francosčine kot enakopravnega jezika tudi v ostalih provincah in ne samo v Quebecu. Za provinco Quebec so začeli porabljati zadnje čase izraz "država" in mnogi javno agitirajo za pravico odcepitve Quebeca od ostale Kanade.

V mednarodnem položaju hodi Kanada pogosto svoja pota in zadnje čase pravijo, da so odnosi med ZDA in SSSR mnogo pristranejši kot med ZDA in Kanado. Take karakteristike so gotovo pretirane, kažejo pa, da niso diplomatski odnosi med državama, ki sta zaradi neoborožene skupne meje čez ves kontinent in zaradi kanadskega zemljepisnega položaja med ZDA in SSSR življensko povezani druga na drugo, kakršni bi morali biti.

Zaradi teh in podobnih razlogov bodo preždeli noč 8. aprila ob televizijskih aparatih ne samo Kanadčani, marveč tudi mnogi sosede in politiki drugih držav, ko se bo začela odvijati skrivnost kanadskih volič.

tije celo v Moskvi. Ameriški specijalisti za Afriko Robert C. Ruark je označil v mnogih ameriških listih akcijo UNO v Katangi kot "nemoralno akcijo". On je naznačil akcijo UNO čet v Katangu z akcijo ruskih čet v znani budumpeštanski protikomunistični revoluciji, ko so ruske čete okupirale Ogrsko.... Isto mnenje so izrekli mnogi drugi odlični javni delavci.

Značilne so pritožbe katoliških škofov proti UNO četam, ki so oskrunile katoliške cerkve in posiljevale ženske, celo redovnice.... Znano je, da so UNO čete otrepale glavno banko v Elizabethville, ki je glavno mesto Katange.

V nekem ameriškem listu bremo tole: "Moremo biti srečni, da niso Združeni narodi obstojali 1.1776 kadar se je tukaj vodila borba proti angleškemu imperializmu. Če bi ti obstajali takrat bi verjetno kak U Thant dal nalog za napad proti ameriškim rodoljubom radi njihove "secesije" od matere države...."

Samodločba narodov.... volja ljudstva.... Lepa beseda, pravilno geslo, popolnoma v skladu z naravnimi zakoni in obenem tudi z božjim zakonom. Človek ima naravno pravico, da sam odločuje; istotako tudi narod, da sam odloča o svoji usodi. Med prvo svetovno vojno je ameriški predsednik Wilson proglašil slovesno ta načela, ki so prinesla novo življenje v do tedaj zaslužene narode. Tudi Slovenici smo bili deloma deležni tega načela. Toda le deloma. Interesi velikih narodov so že tedaj prevpili voljo ljudstva in ustvarili razmere, kot so bile n. pr. v Sloveniji. Veliki del narodnega telesa je bil proti volji ljudstva odtrgan od narodne celine in podrejen Avstriji, Italiji in Madžarski. In potem — volja narodov v takimenovanih "narodnih" državah: "Jugoslavija, Čehoslovaska, Poljska....? Kolika ironija, kakšna tiranija! Večinski narodi: Srbi, Čehi, Poljaki so zatirali manjšinske narode: Srbi Slovence, Hrvate, Mace-donce; Čehi Slovake; Poljaki Ukrajince.... Volja narodov, narodna suverenost, lepa beseda za slovesne prilike, toda v praksi je ni bilo, ker se vodniki narodov niso prav nič naučili iz časov prve svetovne vojne.

V dobi druge svetovne vojne sta pok. predsednik Amerike Roosevelt in Churchill v znani atlantski listini znova proklamirala načelo samodločbe. Kje so danes ista načela? Narodi niso želeli komunizma, so se proti njemu borili. Toda komunizem jim je bil vsiljen (Slovenija, Hrvatska, Srbija, Bolgarija, Romunija, Poljska Češka, Slovaška.... Kaj so takozvani svobodni demokratski svet in njihovi vodniki storili leta 1945 ob koncu vojne, da zagotujejo demokracijo in voljo ljudstev? Nič! Prav nič! Podprli se Sovjete, podprli se Šite, podprli se čmeravo otepa odločnih korakov (Kuba). Slepi in gluhi za dejstva, ki bijejo v okraz. Na Kubi je n. pr. še vedno okrog 17.000 sovjetskih vojakov, vojaški arzenali, letala atomske bombe; pa so vodniki kot ptič noj.... Glavo tiščijo v pesek, zdramili se bodo, ko bodo dobili sami po—glavi....

Samodločba narodov....! Slovenci in Hrvati so že izpovedali, kaj hočejo. Slovaki pod Čehi tudi, Ukrajinci pod Poljaki in Rusi pravtako. Kaj, če se nekoč zgodi, da bi se kateri od teh narodov uprl in šel z orožjem izsiliti voljo ljudstva? Bo li takrat U Tant in bodo li Zdu-

Ontario gradi laboratorije

Med Torontom in Hamiltonom bodo začeli graditi novo občino, ki bo posvečena izključno raziskovanju, ki naj pomaga še naprej razvijati industrijo. Celotna občina bo obsegala 293 akrov. 100 akrov bo razvila the Ontario Research Foundation, ki bo s pomočjo vlade gradila laboratorije, upravno poslopje, knjižnico in vzorne tovarne. Ostali del bodo porabile zasebne industrije. Doslej so se prijavile Consolidated Mining and Smelting Company of Canada, Dunlop Canada in Interantional Nickel Company of Canada. Kanada je bila doslej precej v ozadju, kar zadeva industrijske študije in se je v precejšnji meri zanašala na ameriške trditve, ki imajo v veliki večini svoje podružnice v Kanadi. Med tem ko so Združene države porabile 2.58% celotnega narodnega proizvoda za industrijske preučevanje, je Kanada porabila za te namene komaj 0.72%.

KATOLIČANI IN RASNI PROBLEM

Po časopisnih poročilih se je James Meredith odločil, da se ne bo vpisal v letni semester na vseučilišče države Mississippi.

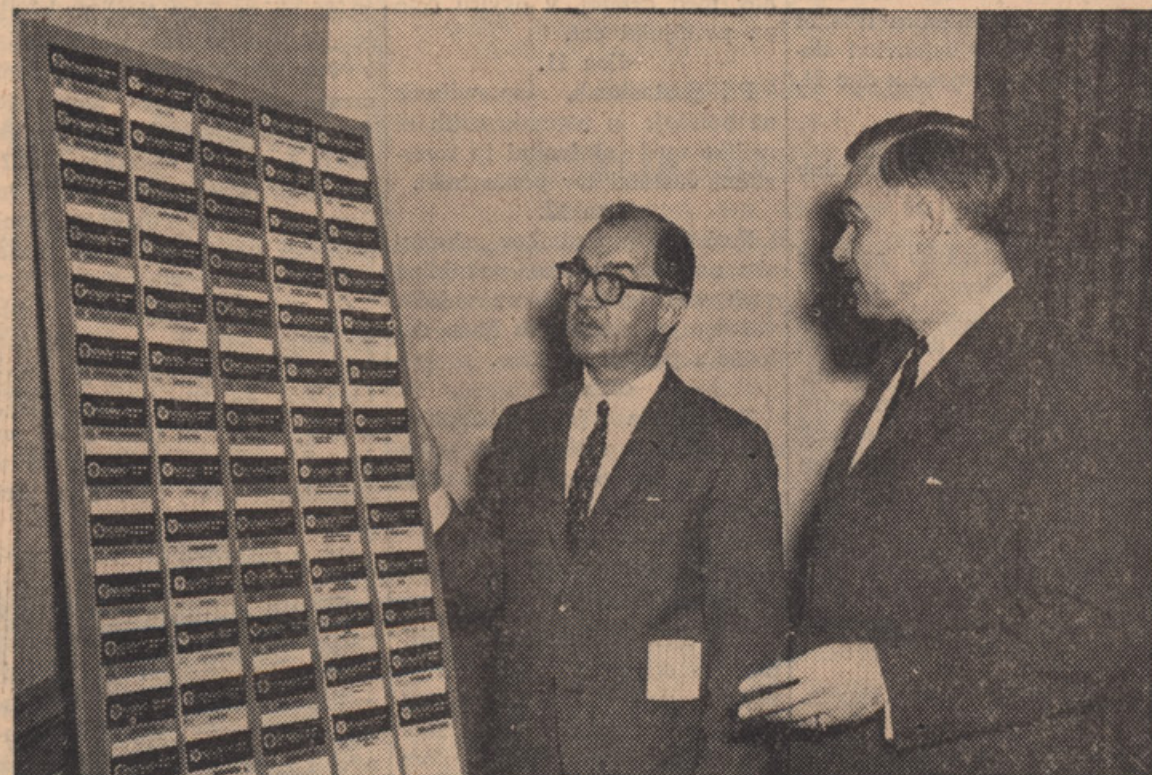
Med katoličani v Združenih državah pa se nadaljuje samoizpraševanje vesti. Izdajatelj katoliške kulturne revije The Critic, Dan Herr, poroča v 3. številki XXI. letnika (december 1962—januar 1963) v članku "Stop Pushing" o pregledu katoliškega škofijskega tiska, ki je izšlo neposredno po nemirih 30. septembra 1962. Od 118 škofijskih tednikov, ki imajo okrog štiri in četr milijona naročnikov, mu je uspelo dobiti 90 različnih časopisov, ki so izšli 5. oktobra.

Od teh 90 jih nah polovico (56 tednikov) ni omenilo nemirov, čeprav je po izjavi ameriških škofov rasno vprašanje moralno in versko vprašanje. 33 tednikov je jasno povedalo katoliško stališče, eden pa je bil tako dvopen, da ni bilo mogoče razbrati, ali zagovarja rasno ločitev ali ne. The Mississippi Register je prinesel uvodnik "Rožni venec je ljudska molitev", v katerem je poročal o preganjanju katoličanov. Na Japonskem in Irskem o nemirih pa je molčal kot ostali tedniki na jugu z izjemno treh (The Record, The West Virginia Register in South-west Louisiana Register). Uvodnik v West Virginia Register je zapisal v uvodniku: "Kje je bilo moralno vodstvo vsa ta leta? Kje so bili vzgojitelji? Kje so bili družbeni voditelji, odlični možje trgovine in industrije, profesorji prava, načelniki vlad? Kje so bile cerkve?"

V mesečniku jezuitskega instituta za družbeni red Social Order (januar 1963) objavlja urednik Louis J. Twomey, S.J., avtorio-ske opombe k rasnemu problemu. V uvodniku piše, da se je rodil v okolici v južnem delu ZDA, kjer je bila rasna ločitev strogo izvedena in se je seveda tudi sam navzel v okolju in tudi v šolah, čeprav je obiskoval katoliške. "Hvaležen sem duhovnikom, sestram in laikom, ki so se trudili, da bi me vzgojili, toda ne dol-

ženi narodi podprli to narodno voljo? Ali pa se bo zgodilo kot v Katangi, da bodo Združeni narodi z orožjem podredili voljo ljudstva volji nasilja in volji svetovnega kapitalizma? Vprašanje vredno razmišljanja! Toda brez ozira na trda dejstva sedanosti... je volja narodov in samodločbe naš najvišji ideal, katerega ne smemo izdati nikdar, za nobeno ceno!

Mirko Geratič

Ontarijska vlada ja tiskala informativne knjižice prvokrat v 13 jezikih. Na sliki ministerski pred-sednik g. J.P. Robarts, Q.C., L.L.D., (na desni) in pokrajinski tajnik in minister za državljanstvo g. J. Yaremko, Q.C., stojita pred razstavo teh knjižic.

WE QUOTE

The life of Canada has ben deepened and enriched by the migration of freedom-loving people from many lands. As Minister of Immigration, every day, I observe the contribution to Canadian life of those who have left their homelands, now gripped in tyranny, to seek freedom in this New World. Particularly does the progress made by those who have come to Canada as refugees warm my heart.

From the address by the Hon. R. A. Bell, Q.C., M.P., Minister of Citizenship and Immigration to the Festival of Freedom, Toronto, February 3, 1963.

"One additional advantage Mr. Chairman, of the joint inquiry, that is with the provinces, is that it would show the importance of the contribution to our national development made by Canadians other than the founding races, which has been of special and indeed, exciting value since world war II. This contribution of new Canadians from old races has added strength, colour and vitality to the pattern of our national life. It has enriched Canadianism by qualities inherited from old and noble traditions and cultures of other lands. What better way could we prepare for our centenary than by taking effective steps now to deepen and strengthen the reality and the hopes of confederation so that all Canadians, without regard to race or language or cultural backgrounds, may feel with confidence that within this nation they can realize, without discrimination and in full partnership, a good destiny for themselves and for those who follow them".

From a speech by the Hon. L.B. Pearson in the House of Commons on December 17, 1962.

Where We Stand with Tito

Chicago American prinaša v uredniškem dela lista sledeči članek, ki ga objavljamo, da vidimo, kako veliki del ameriške javnosti gleda na razmerje med Mosko in Beogradom z ozirom na stališče ameriške zunanje politike do Beograda.

If you've been inclined to take the state department's word for it, that President Josip Tito of Yugoslavia can be kept partly on our side by giving him lots of American money, here's your chance to straighten out your thinking. Tito's spiritual home is not hard to translate. What it means is, "Even tho they are silly enough to give us money, the Americans are unbearable".

Tito writes in the lumpy communist style, but that paragraph is not hard to translate. What it means is, "Even tho they are silly enough to give us money, the Americans are unbearable".

"We want a truly socialist society", he explains. "We want such relations as are appropriate to socialist countries", and that means "the closest cooperation with the socialist countries".

All right. Now you understand where you stand with the Yugoslavs —with the boss Yugoslav, anyway; and he's the only one that counts. But does the state department understand it? We doubt it.

People in the state department can read what Tito says just as well as you can, but they'll be back pretty soon with another proposal that we give Tito a lot of American tax money, and maybe some more fighter planes, on the ground that Tito isn't really a Communist like the Moscow Communists, and if we butter him up he'll be partly on our side.

That's plain enough: Moscow is where his heart is. So what does he think of the United States, which has given him 3 billion dollars, among other gifts? "Other people's flatteries", he says, "which allege that we have a special socialism our side."

GRADIVO ZA ZGODOVINO SLOVENCEV

V okviru gradiva za zgodovino Slovencev objavljamo v tej številki besedilo "Načrta Uredbe o ureditvi slovenske narodne vojske, katero je pripravil Narodni odbor za Slovenijo na osnovi Narodne izjave z dne 29. oktobra 1944 in člena 7 Uredbe o ustanovitvi slovenske narodne vojske z dne 21. januarja 1945. Načrt, razumljivo, nosi pečat časa v katerem je nastal in ga objavljamo kot zgodovinski dokument.

Uredništvo

Načrt UREDBE o ureditvi slovenske narodne vojske.

NARODNI ODBOR za Slovenijo izdaja na podlagi Narodne izjave z dne 29. oktobra 1944 in člena 8 uredbe o ustanovitvi slovenske narodne vojske z dne 21. januarja 1945

o ureditvi slovenske narodne vojske

Clen 1.

Pripadniki slovenske narodne vojske so vsi telesno in duševno zdravi moški slovenske narodnosti in starosti od dopolnjenega 18. do dopolnjenega 55. leta starosti, ki niso v narodnem oziru s svojim zadržanjem in dejanji ničesar zagrešili proti interesom slovenskega naroda in zvezne države in časa tuje zasedbe slovenskega ozemlja in so:

- a.) v ilegalnih odredih in enotah,
- b.) v priznanih obstoječih vojaških enotah,
- c.) izven obeh zgornjih skupin.

Clen 2.

Slovenska vlada more na predlog državnega tajnika za vojsko s posebno uredbo raztegniti vojaško obveznost od 16. dopolnjenega leta do vključno 60. leta.

Clen 3.

Služba v slovenski narodni vojski sloni na načelu prostovoljnosti, ali obveznosti v okviru zakonitih predpisov.

Clen 4.

V slovensko narodno vojsko morejo prostovoljno vstopiti tudi pripadniki drugih jugoslovanskih narodov ako za to izrazijo svojo željo in so sprejeti.

Častnike sprejema vrhovna vojaška oblast, podčastnike poveljniki divizij in samostojnih odredov, kaplarje in moštvo pa poveljniki bataljonov.

Clen 5.

Pripadniki slovenske narodne vojske prispečejo zvestobo kralju in slovenskemu narodu:

Prisega se glasi:
"Jaz (ime in priimek) prisegam pri Vsemogočnemu Bogu, da bom vrhovnemu poveljniku slovenske narodne vojske, kralju Petru II. poslušen, slovenskemu narodu pa zvest in in vse duše vdan, da se bom za slovenski narod in njegove svetinje ter kraljevino Jugoslavijo junaško boril, da se ne bom nikjer in nikoli izneveril vojaški zastavi ter da bom poslušal in zvesto izpolnjeval zapovedi vseh od Narodnega odbora za Slovenijo postavljenih nadrejenih starešin. Naj mi pri tem pomaga Vsemogočni Bog.

Clen 6.

Kako bo razdeljena narodna država Slovenija v vojaško-teritorialnem oziru, predpiše posebna uredba.

Clen 7.

Pripadniki slovenske narodne vojske morejo biti povišani v višje čine brez ozira na roke, šole in izpite, previdna in veljavni zakonih, za dokazano sposobnost ali hrabrost ali posebne zasluge v vojni.

Clen 8.

1. — Narodni odbor za Slovenijo za vse čine;
2. — Državni tajnik za vojsko, poveljnik SNV in poveljnik SNV in poveljniki armad do vključno narednikavodnika,
3. — Poveljniki divizij in samostojnih odredov do vključno narednikavodnika,
4. — Poveljniki brigad in poveljnik mesta Ljubljane do vključno podnarednika,
5. — Poveljniki bataljonov v čin kaplarja.

Pravico postavitve osebja v štabih, razen poveljnikov, ima državni tajnik za vojsko, v kolikor gre za položaje, ki jih morajo zasedati častniki.

Ostalo osebje štabov postavlja poveljniki sami iz vrst svoje ga moštva, v katero spadajo tudi vsi podčastniki.

Clen 10.

Poveljnike čet postavljajo poveljniki divizij samostojnih odredov

1,589,192 SLOVENCEV

Klic Triglava 19.1.1963

31. marca 1961 je imela Slovenija 1,591,523 prebivalcev. Tako pravijo rezultati predlanskega popisa rebalstva. V primeri z 1953, se je število prebivalstva povečalo za 87.080 (odn. za 151.707 v primeri z 1.1948). To pomeni, da je v letih 1948-53 prebivalstvo Slovenije naraslo vsako leto za povprečno 12.819 ali po 8,7 na tisoč prebivalcev, v letih 1953-61 pa za povprečno 10.885 ali po 7 na tisoč prebivalcev. V tem pogledu je Slovenija v Jugoslaviji na predzadnjem mestu. Na zadnjem mestu je Hrvaška. Najvišji letni prirastek imajo Kosovo in Metohija — 21,2, Bosna in Hercegovina — 17,2, in Crna gora 14,2. Povprečni letni prirastek v celi Jugoslaviji znaša 10,8 na tisoč prebivalcev.

Od 18.549.291 prebivalcev Jugoslavije odpade na Slovence 1,589.192. V Sloveniji jih živi 1,522.227; na Hrvaškem 39.103; v Srbiji 19.957 in sicer 13.814 na ožjem področju Srbije, 5.633 v Makedoniji 1.147; in v Črni gori 819.

Od jugoslovanskih narodnosti živi v Sloveniji: 31.429 Hrvatov, tri najst. tisoč 610 Srbov, 1.384 Črnogorcev, 1010 Makedoncev, 465 muslimanov "po etnični pripadnosti" in lepo število "nacionalno neopredeljenih Jugoslovancev" (poročilo ne navaja tega števila, toda jih po moči uvršča takoj za Srbi.)

Narodne manjšine v Sloveniji štejejo: 10.498 Madžarov, 3.072 Italijanov, 584 Čehov, 282 Siptarjev, 180 Bolgarov, 135 Turkov, 71 Slovakov in 48 Romunov. Na dan popisa je bilo še 3.744 pripadnikov raznih drugih narodnosti.

Od 1,591,523 prebivalcev Slovenije je bilo 31. marca 1961 leta 830.753 žensk in 760.770 moških (razlika v prid ženskam 69.983). Moški prevladujejo v starostnih skupinah do 29. leta, medtem ko so ženske v večini zlasti od 45 let navzgor. Toda z ozirom na prvo je lahko predvidevati, da bodo moški polagoma prevladali tudi v ostalih starostnih skupinah.

Na dan popisa je bilo 1,156.372 prebivalcev starih nad 15 let. Od teh je bilo 180.617 moških neoznačenih in 187.155 žensk neoznačenih. Poročenih parov je bilo

okrog 340.000. Ločencev je bilo 4.694 in ločenec 9.336. Vdovcev je bilo 16.588, a vdov kar 79.747.

Od 1,301.081 nad 10 let starih prebivalcev, okrog 10.000 moških in trinajst tisoč žensk je bilo nepismenih. Največ nepismenih je bilo v starostni skupini od 35. do 64. leta. V starostnih skupinah pod 34. letom je znašalo število nepismenih manj kot 1%. Med navedenim številom prebivalstva nad 10 let starosti je bilo 135.254 takih, ki niso imeli nobene šole odn. eden do tri razrede osnovne šole. Stiri razrede osnovne šole je dokončalo 706.009 prebivalcev, osnovno šolo 229.364, šolo za kvalificirane in visokokvalificirane delavce 151.347, šolo za srednji strokovni kader 36.874, gimnazijo 16.213, višjo šolo 5.347, a fakulteto, visoko šolo in umetniško akademijo 15.036. V zadnji skupini je bilo 11.310 moških in 3.726 žensk.

Poročilo zaključuje s podatkom, da je bilo v Sloveniji marca 1961 leta 14.201 otrok od 7 do 10 let starosti, ki niso obiskovali šole. Od teh je bilo 7.268 dečkov in 6.933 deklic. Takih otrok je baje še več po drugih republikah. "S. S.", ki je poročilo sestavljala, ugotavlja: "Kaj naj bi bilo temu vzrok, statistiki ne znajo razložiti." Jaz bi raje rekel, da so statistikom vzroki prav dobro poznani, a da si jih ne upajo objaviti, da ne bi razjarili partijskih božanstev, zlasti še izza Titovega govora po vrnitvi iz Sovjetske zveze, v katerem je dal intelektualcem na znanje, da si "delavski razred" ne bo pustil od njih soliti pamet. Medtem pa 14.200 sinov in hčera tega delavkega razreda ostaja v Sloveniji brez možnosti izobrazbe — ker ni dovolj šol in intelektualcev, da bi jih učili.

Življenska doba in umrljivost

Povprečna življenska doba Jugoslovancev je 61,9 za moške in 64,4 za ženske. Relativne številke za 1953 so bile 56,9 in 59,6 (v aprilu lani sem poročal, da od 100 Slovencev preživi 65. leto 64 moških in 78 žensk v primeri s 57,9 in 63,6 v letu 1953). Leta 1961 je umrlo v Jugoslaviji 9 ljudi na tisoč prebivalcev, v primeru LJUBLJANA, 28. dec. — Danes se je pričela pred okroglim so-

KAKO JE POROČALO LJUBLJANSKI "DELO" O PRVEM PROCESU PROTI ORGANIZATORJEM "ORGANIZACIJE SLOVENSKEH PROTIKOMUNISTOV".

disčem v Ljubljani razprava proti trojici bivših belogardistov, ki so skušali v Ljubljani ustanoviti "Organizacijo slovenskih protikomunistov". Pred petčlanskim senatom, ki ga vodi sodnik Benjamin Marušič, se zagovarjajo Anton Kregar, Franc Jevšek in Leon Berlot. Ljubljanski okrožni tožilec Edo Grgič je omenjeno trojico obtožil, da so ustanavljali tolpo, katere namen naj bi bil zrušiti našo družbeno ureditev in razbiti enotnost jugoslovanskih narodov.

Omenjene tri obtožence so prijeli sredi poletja. Anton Kregar, ki je bil po vojni obsojen na 20 let zapor, je januarja 1962 dobil od bivšega belogardista Ferdinanda Urbančiča iz Zahodne Nemčije propagandna pisma, v katerih ga je ta nagovarjal, naj se pridruži njihovu "Odboru protikomunistov". Kregar mu je takoj odpisal, naj mu pošlje čimveč materiala o njihovem delovanju v tujini. Kregar je marca pridobil še Jevška in Berlota ki so začeli pridobivati člane. Delali so večinoma po navodilih, ki sta jima pošiljal iz Zahodne Nemčije belogardista Ferdinand Urbančič in Janec Toplišček, ki delujeta v "Zvezi beguncev iz Jugoslavije", katero vodi vojni zločinec in bivši general Čedomir Jovanović.

Urbančič oziroma Toplišček sta jima naročila, naj predvsem skušajo vključiti v to organizacijo bivše belogardiste.

Kregar je po dogovoru z Urbančičem oziroma Topliščkom nameraval organizirati v Mariboru ilegalni kanal preko jugoslovansko-avstrijske meje. Po tem kanalu naj bi dobivali propagandni material in orožje. Kregar je tudi sestavil spisek 25 komunistov, večinoma ljudi, ki so delali v javnih skladiščih, kjer je bil zaposlen do januarja 1962.

ri s 15 leta. 1939. To pomeni, da je umrljivost v Jugoslaviji nekoliko večja kot v ZDA, Kanadi in Avstraliji, a manjša kot v Veliki Britaniji in Švedski. Slabša pa je slika, kar se tiče umrljivosti novorojenčkov — 82,2 na tisoč 1. 1961, v primeru s 132,3 leta 1939. Odgovarajočica števila za Slovenijo je 29,4, najnižja v Jugoslaviji.

M. P. G.

PET KNJŽIC V 13 JEZIKIH

(Vidi sliko na naslovni strani)

Knjižice, o katerih že govori slika na naslovni strani obravnava naslednje vladne oddelke: "Labour, Health, Welfare, Education in Workman's Compensation". So nekaj izveček seminarjev, ki so se vršili kot neke vrste razgovori med predstavniki vladnih oddelkov in pa osebami ter organizacijami, ki se zanimajo za integracijo novonaseljencev. Dobite jih po prvem marcu, se kličete ali pišete na: Citizenship Division, Room 167, Main Parliament Building, Toronto, Telephone 365-2285.

† Henrik Goričan

Sele sedaj je znano, da je meseca oktobra 1. l. umrl blizu Slov. Bistrice preč. g. Henrik Goričan v starosti 50 let. Pokojnik je bil poznan kot neizprosno borilec proti brezbožnemu komunizmu. Ko so nacisti zasedli Spodnje Štajersko je pribežal v Ljubljano in od tukaj kot član Slov. Legije pomagal organizirati protikomunistično borbo predvsem na duhovnem področju. Tajno je prepotoval večkrat lavantinsko škofijo in skrivaj pomagal trpečim Slovincem v duhovnem oziru. Pripovedoval mi je, da je večkrat skrivaj maševal v raznih podružnicah in delil duhovno tolažbo ljudem, ki jim je brezbožni nacizem preglaval slovenske duhovnike. Spovedoval je in obhajal ter obnem vzpodbujal k vstranitosti in k zvestobi do slovenstva in cerkve. Tudi v privatnih hišah je večkrat skrivaj maševal in spovedoval Vedno v stalni nevarnosti, da ne pride v kremple Gestapo L. 1944 ja bil v Ljubljani ni od Nemcev aretiran in poslan v Dachau. Tam je preživel pegavi tifiš (mariborski podžupan Franc Zebot mu je podlegal, o. p.). V Dachau je bil zaprt skupno s P. Beno Korbičem, sedaj gvardijan v Lemontu, in p. Kladivj. Okornom, ki je župnik slov. fare sv. Janeza Ev. v Milwaukee, Wisc. Komunisti so jih obdolžili, da so pristali nacizmu, toda so jih morali končno le izpustiti. Oba slov. frančiškana sta se odločila za emigracijo, č.g. Henrik Goričan pa je le upal, da ne bo "tako hudo". Verjel je v objube titovskih agentov in se napotil v domovino. Toda že na meji so ga aretirali in prepeljali v Ljubljano, kjer je bil skupno z drugimi slovenskimi protikomunisti (polk. Peterlin, major Kriz, Milan Finc, Zekar Martin in številni drugi) postavljen pred takozv. "Ljudsko sodišče", ki ga je obsojilo na smrt. Pozneje je bil pomiloščen na 17 let ječe. Pred nekaj leti so ga popolnoma duševno strtega izpustili iz zaporov, toda so ga držali pod stalnim nadzorstvom komunistične OZNE. Smrt ga je sedaj rešila vsega trpljenja. Pokojni štajerski duhovnik preč g. Henrik Goričan je nazorna priča, kako malo je verjeti komunističnim obljubam in kako komunizem ceni narodno delo, ki ga je blagi pokojnik vneto vršil in najtežjih casih na čistih okupacije, vedno v nevarnosti pred Gestapom in pa tudi pred izdajstvom OF, ki ni marala duhovnika, če ji ni bil slepo vdan kot n. pr. Lampret in Smon ter še nekateri drugi. Naj mu bo lahka domača gruda in Bog stokratni plačnik! —mg.

Na današnji razpravi je Kregar, ki je bil mitraljezec v južnem bataljonu bele garde in po vojni obsojen na 20 let zapor, nato pa pomiloščen, večinoma priznaval, kar ga je bremenila obtožba. Izgovarjal se je na navodila iz tujine. Ko ga je sodnik spraševal o konkretnih ciljih njihove organizacije, je dal zelo nedoločne odgovore, vendar je pod tezo dejstev priznaval navedbe obtožbe. Franc Jevšek pa je svoja dejanja skušal prikazovati kot neresna. Trdil je, da mu je Kregar naročil, naj v pismih v tujino prikazuje njihovo organizacijo kot zelo močno, da bi na ta način dobili še večjo podporo iz tujine. Javni tožilec mu je predočil tudi več pism, ki jih je pisal iz preiskovalnega zapor, a ni vedel, da so prišla v roke preiskovalnim organom. Ta pisma so ga pokazala v precej drugačni luči. Popolnoma resno je namreč pisal iz zapor svojcem, da bo pobegnil v Zahodno Nemčijo. Materi pa je pisal, naj mu v slanino vstavi pile, da bo prepil rešetke na oknih zapor in pobegnil. Prav tako je javni tožilec pokazal fotografije tunele, ki ga je skušal izkopati Jevšek, da bi pobegnil.

Tudi Berlot se je zagovarjal na podoben način. Skušal je prikazati svoje delovanje kot nepomembno. Izmikal se je, da bi priznal še tisto, kar je povedal v preiskavi.

Razprava se je po popoldanski prekinitvi nadaljevala do večera. Sodba bo po vsej verjetnosti izrečena jutri.

Tito proti tujim vplivom na umetnost

V svoji novoletni poslanici se je predsednik Tito dotaknil tudi kulturnega življenja, rekoč: "Položaj v našem kulturnem in moralno političnem življenju ni takšen, kakršnega bi si želeli in kakršen ustreza naši socialistični skupnosti. Zlasti v književnosti in v umetnosti nasloph je mnogo tujega nezdružljivega z našo socialistično etiko, nekaj kar poskuša, da bi z linije, ki jo je določila naša revolucija, obrnilo pot našega razvoja v drugo smer. To so razni dekadentni pojavi, prirešeni od zunaj. Boriti se moramo proti njim, toda ne zmeraj administrativno, temveč s političnim delom".

IZGUBA ŽIVLJENJA NA CESTAH ZDA

ZDA so imele 1. 1962 91 milijonov oseb, ki so imele dovoljenje za rabo motornih vozil (v oklepajih porast od 1. 1961—2%). Registriranih je bilo 79 milijonov vozil (4% več). Statistični cenijo, da so avtomobilisti prevzeli 767 milijard milj (4% več). Življenje je izgubilo v avtomobilskih nesrečah 41.000 oseb (8% več), ranjenih pa je bilo 15 milijona oseb — več kot v kateri koli vojni v doseganju zgodovini ZDA.

Kakor obojamo vsako nasilje, vendar moramo omeniti le to: Komunisti so od leta 1941. ves čas druge svetovne vojne požigali cerkve, šole, društvene domače, cele vasi, ubijali ljudi, skratka izvajali zločinstva, ki jih narod ne pomni od turških časov dalje. Takrat se nihče od teh ljudi ni zgražal nad temi nasilji. Naj sedaj ti ljudje pomislijo malo nazaj in izprašajo svojo kosmato vest. Vse se povračuje!

INFORMACIJE O USLUŽNOSTIH ONTARIJSKE VLADE

SO SEDAJ NA RAZPOLAGO

v 13 JEZIKIH

GRUPA petih informativnih knjižic, ki popisujejo različne uslužnosti Ontarijske vlade, ki so vam namenjene, so bile dostiskane. Izdal jih je Državlanski oddelek Pokrajinskega tajnika in ministra za državljanstvo. Knjižice v krajši obliki prikazujejo skupinske razgovore, ki so jih imeli predstavniki vladnih oddelkov z zastopniki mnogih organizacij, ki se zanimajo za integracijo novonaseljencev.

G. JOHN P. ROBERTS, ministerski predsednik Ontaria predstavi knjižice v posebnem predgovoru, kjer pravi, da je Ontario sprejel več imigrantov, kot vse ostale pokrajine skupaj. "Logično je" pravi ministerski predsednik, "da se ontarijska vlada zanima za dobrobit vseh prebivalcev, tudi novonaseljencev, katerih materinski jezik nista niti angleščina niti francoščina, in še ne obvladava enega izmed teh dveh jezikov".

G. JOHN YAREMKO, pokrajinski tajnik in minister za državljanstvo, katerega oddelek je izdal te knjižice pravi, da so te knjižice lahko dobro uporabljive tudi od tu rojenih kanadčanov in prav tako tudi od imigrantov.

HON. JOHN P. ROBERTS, Q.C., LL.D.
Prime Minister

DEPARTMENT OF THE PROVINCIAL SECRETARY AND CITIZENSHIP

PROVINCE OF ONTARIO

R. J. CUDNEY, Q.C., Deputy Minister

HON. JOHN YAREMKO, Q.C.
Minister

No. 2 HEALTH No. 3 EDUCATION No. 4 Workmen's Compensation No. 5 LABOUR

KNJIZICE SO TISKANE V angleščini, francoščini, italijanščini, nemščini, polščini, madžarščini, ukrajinščini, holandsčini, srbo-hrvaščini, grščini, finščini, portugalsčini in slovaščini. Dobite jih lahka brezplačno od: Citizenship Division (Room 167, Main Parliament Building, Toronto —Telephone 36512285). When ordering, please state the language required.

V soboto 2. marca 1963 je imela SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA Janeza E. Kreka v Torontu svoj letni občni zbor. Kakor smo slišali iz poročil odbornikov, je bilo prejšnje poslovno leto zopet uspešno.

Predsednik g. Viktor Trček je podal poročilo o delu glavnega odbora (ravnateljstva) in o poslovanju Hranilnice in posojilnice na splošno. Nekaj podatkov iz njegovega poročila: vloge so narasle od \$518,027.00 na \$662,713.00, posojila od \$411,039.00 na \$555,602.00, dohodki od \$31,249.00 na 40,919.00, po primerjavi z letom 1961. Po drugi strani pa so seveda narasli tudi izdatki. Treba je plačati več obresti vlagateljem, ki se ravna po višini vlog in posojil. Za lansko leto je znašala zavarovalnina \$5,434.00. — Tudi drugi izdatki so se zvišali, kar je naravno, ker je bilo več prometa, več dela. Iz prvotnih skromnih števil ob ustanovitvi pred dobrih devetimi leti so se danes narasli računji že v milijone. Samo v preteklem poslovnem letu je bilo preko dva milijona dolarjev prometa.

Predsednik je še omenil, da bo treba misliti na povečanje osebja in nabavo modernih računskih in knjigovodskih strojev, če se bo Hranilnica in posojilnica še vnaprej tako lepo razvijala. Pozval je člane, naj propagirajo zadržno idejo med Slovenci in naj jim dajo pojasnila o naši kreditni zvezi. Mnogo Slovencev plačuje visoke obresti do 18% pri raznih trgovcih in finančnih družbah za nabavo pohištva, hladilnikov, peči, aluminijastih oken, avtomobilov in podobno. Pri tej posojilnici lahko dobijo veliko cenejše posojilo in plačajo potem trgovcem v gotovini.

V zadnjem poslovnem letu je pristopilo 122 novih članov in je zaporedna številka vpisov sedaj že 1065. Zanimivo je, da članstvo zelo enakomerno narašča. Vsako leto pristopi okrog 120. do 130 novih članov.

Za predsednikom so poročali še blagajnik J. Senica, za kreditni odbor g. J. Mihevc in za nadzorni odbor ing. J. Opara. Blagajnik je podal natančen obračun dohodkov in izdatkov ter bilanco od 31. dec. 1962. Bilo bi predolgo navajati vsa števila.

Prejemkov je bilo \$1,037,476.00 in izplačil 1,038,222.00, torej preko dva milijona dolarjev prometa. Člani so vložili v hranilnico v prejšnjem letu \$698,941.00 in dvignili \$553,956.00. Posojil so na jeli za \$345,680.00 in vrnili tekom leta \$200,817.00. To pomeni, da člani marljivo štedijo in vestno vračajo posojila. (Razen par redkih izjem). Celotno dobroimetje izkazuje konec leta \$714,074.00 in isti znesek obveznosti.

S tem občinim zborom je potekla odborniška doba gospod: Rudiju Kusu, Emilu Grmeku, Ivanu Prežljju in Stanetu Brunšku. Razen g. Prežljja so vsi ostali izjavili, da zaradi prevelike zaposlenosti ne morejo več kandidirati za ponovno izvolitev. G. predsednik se jim je lepo zahvalil za dosedanje večletno požrtvovalno delo v odboru. Na njihova mesta so bili nato izvoljeni: g. ing. Franc Pliberšek in g. Jože Por v ravnateljstvo, g. Prežljja ponovno v kreditni odbor in g. Vilko Čekuta v nadzorni odbor.

Ves občni zbor je lepo potekal po dnevnem redu. K posameznim poročilom so odborniki odgovarjali in dajali pojasnila na stavljena vprašanja. Med odmorom si je vsak član lahko privoščil dobrega vinskega čaja in krofov, kolikor je hotel.

• *Revija Slovenska pot*, ki izhaja v Buenos Airesu, bo proslavila desetletnico obstoja Hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu z objavo obširnejšega članka njenega prvega predsednika dr. Rudolfa Čuješa — "Sodelovanje, temeljni družbeni proces". Za tiste, ki revije nimajo naročene, pa se zanimajo za ta članek, bo na razpolago nekaj posebnih oddatkov. Zainteresirane osebe naj sporoče svoj naslov bodisi upravi Slovenske poti v Argentini (Mikel) Jose, cal-

le Humboldt 680, Villa Don Bosco, Ramos Mejia, FNDPS, prov. B.A.) bodisi avtorju (St. Francis Xavier University, Antigonish, N.Sc., Canada).

• V dneh 22-24. februarja je bil v Torontu sestanek odbora in delegatov Slovenske Narodne zveze. Napravljeno so bili načrti in sklepi za poživitev dela, kakor tudi nekatere izpremembe v odboru. Za olajšanje dela je bil osnovan posebni predstniški — predstniški odbor. Novemu odboru želi uredništvo obilo uspeha za načrt, ki si ga je zastavil. Sestankov se je udeležil tudi častni gost, predsednik Glavnega odbora slovenske državnega gibanja dr. Mate Resman iz Clevelanda. Pozdrave s posebnim pismom pa je poslal dr. Rudolf Čuješ, nekdanji predsednik SNZ, ki je sedaj profesor na St. Francis Xavier univerzi v Antigonishu — Nova Škotska.

• Na rednem letnem občnem zboru "Canadian Ethnic Press Association" je bil ponovno izvoljen za tajnika zastopnik našega lista g. V. Mauko.

Občni zbor je poslal močno protestno noto proti industri-jalcu Boylen-u, ki je pred nedavnim obdobjem emigrante, da so krivi 90% vseh zločinov (Na domu v njegovi odsotnosti so v milici odnesli draguljev v vrednosti do 1/2 milij \$ in razili njegovega sina.). Torontski dnevniki so poročali o tej spomenici.

• *Nabiralci kampanje* za postavitev slovenske cerkve v Hamiltonu so pridno na delu. Opozarjamo vse naročnike in prijatelje ter Slovence v Torontu in okolici, da jim pomagajo, v kolikor pač zmorejo. Držimo se vsi načelo, dvakrat da, kdor hitro da. Slovincem in cerkvenemu odboru z agilnim, predsednikom na čelu iz Hamiltona pa želimo, obilo sreče in božjega blagoslova pri njihovem važnem in prepotreb-nem delu.

New York

• Dne 4. febr. t.j. je umrl Slovenec dobro poznani Leo Zakrajšek. Pokojnik je bil brat pok. P. Kazimirja Zakrajška, OFM; pok. Rev. Antony Bombach je bil pa njegov nečak. Pok. Leo Zakrajšek je bil lastnik potovalne agencije in ravnatelj Fourth Federal Savings and Loan Ass. v New Yorku.

Pokojni Leo Zakrajšek, je bil rojen 1. 1887 v Preserjah na Notranjskem Sloveniji. Tukaj za pušča brata Antona 4 sestre: Mrs. Josephine Turšich, Mrs. Anna Jerich, Uršulo Zakrajšek, ki mu je stregla v boleznih ter sestro Frances v Clevelandu.

Cleveland

• *Družabne prireditve*. V soboto 2. februarja zvečer se je vršila v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave. družabna prireditev z večerjo in plesom. Pripravil jo je krajevni odsek Z. S.P.K.B. Cisti dohodek je šel v invalidski sklad organizacije.

V soboto zvečer 16. februarja je imel svojo predpustno zabavo Baragov dom.

• 23. februarja pa je priredilo dramatsko društvo "Lilija" veliko maskerado za pustno soboto v Slovenskem domu na Holmes Ave. Na pustno nedeljo pa se je v šentviški dvorani vršila predpustna prireditev fare sv. Vida s sporedom, kjer so nastopali: osnovna šola sv. Vida, Slovenska šola pri sv. Vidu, Slovenska telovadna zveza, pevski zbor "Lira" in plesna skupina "Kres".

• *Petinsedemdeset letnica*. 11. februarja je praznovanje petinsedemdeset letnice med Slovenci v Clevelandu in okolici dobro poznani društveni in javni delavec g. Matt Intihar, ki je prišel v Ameriko, ko je bil star petnajst let. Rodil se je pri Sv. Trojici pri Blokah na Notranjskem. G. Intihar je soustanovitelj Lige S.K.A.

• *Slovesna preobleka*. 11. februarja je bila slovesno preoblečena v sestro Mary Ber-

nadette v samostanu karmeličank v Clevelandu gdča. Ančka Kamin iz poznane Kaminove družine.

• *Nova radijska oddaja*. Gospoda Rado Menart in Tony Petkovšek sta začela 18. februarja z novim delno angleškim, delno slovenskim radijskim programom pod naslovom "Slovenian Varieties" na narodnostni postaji WXEN-FM. Program oddajata redno vsak dan od ponedeljka do petka med 1. in 2. uro popoldan.

Chicago

• *Farni letni obračun* cerkve Sv. Stefana izkazuje za leto 1962 \$84,597.67 dohodkov in \$83,210.81 izdatkov. Preostanka v gotovini je \$8,294.64. Cerkevni dolg znaša \$53,500.00.

• *Večer srčkov, ali Valentinova prireditev* pod okriljem plesne skupine Slov. ameriškega radio kluba dne 2. februarja je odlično uspela. Bila je prav lepa udeležba in veselo razpoloženje. Prav je tako, saj naši mladi agilni predstavniki slovenske narodne folklorne zaslužijo tako priznanje!

• *Mohorjeve knjige iz Celovca* so vendarle priromale v Chicago. Ne vem, smli tako oddaljeni od drugih delov Amerike ali kaj? V Clevelandu so jih imeli že okrog Božiča. Celjske Mohorjeve so bile na razpolago že v prvi polovici januarja. Prav bi bilo, da naš poverjenik p. Vendelin objavi v farnem glasilu, kdaj so Mohorjeve na razpolago. Če je farno glasilo za vse na razpolago, naj bo tudi še za to važno slovensko kulturno zadevo!

• *To so magnati...*! Solški superintendant za Chicago, Willis je gotovo srečnem mož kar tiče dohodkov. Ima največjo plačo, skoraj tako veliko kot sam predsednik Združenih držav. Ima \$43,000.00, pa se mu je zaskominalo še po večjih dohodkih. Do bil je pomožno službo v sosednji državi: Letni dohodki bodo znašali okrog \$20 tisoč dolarjev. Torej skupno bo dobil nad \$63. tisoč dolarjev. Pa naj reče kdo kaj hoče, to ni prav in pravično. Če mora učitelj dan za dnem garati za okrog 5 tisoč dolarjev na leto, zadostuje takemu

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:
ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
714 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

POZOR!
POTUJETE v RIM - ITALIJO?

Prenočišče, hrana, ogled Rima itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel - Penzion BLEĐ

Via Statilla, 19 — Telefon 777-102 - Roma

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK
Izrežite in shranite! - Pišite nam za cene in prospekte!

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMIONIKSIH,
DRUŽINSKIH
IN PRAVNIH ZADEVAH NA:
278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

Človeku vsaj 20 tisoč, pa še to je preveč! Naj se taki velikani naučijo malo več skromnosti in imeti več obzira na davkoplačevalce! To je velik socialen greh; eni mnogo premalo, drugi pa petkrat preveč, ne oziraje se na pomembnost službe!

ANTIGONISH

• *Skupina organizatorje* televizijskih programov iz Halifaxa (CBC-TV) se je mudila nekaj dni v Antigonishu. Pripravljajo dva polurna programa za oddajo po celi Kanadi pod naslovom "Explorations" (ob sredah zvečer) — v aprilu tega leta. Prikazala bosta življenje v Antigonishu, v kolikor je povezano s Coady International Institutom, kjer študirajo študentje najrazličnejših dežel "antigoniski program" vzgoje odraslih, ki prične z družinim delom. Poleg ozadja celotnega programa bodo kazali prizori dejanskega življenja, kakor se odigrava v inštitutu pri delu in pri zabavi. Če bodo izbrali prave posnetke, bo nastopal kot TV zvezda med publiko tudi profesor Rudolf Čuješ.

Februar je bil zelo živahen mesec na univerzi ne samo zaradi vmesnih izpitov, marveč tudi zaradi mnogih prireditev. Študentje so imeli svoj zimski karneval z barvastimi raketami

ponoči, raznimi tekmami kot "arhitektura v snegu" (zmagali so novinci s krasno izdelano lokomotivo, drugo mesto je dobil

VSEM SLOVENCEM IN
SLOVENKAM SE
PRIPOROČA
RESTAVRACIJA

Tiroler
(pod Bloorom)
na 1115 Bay St., Toronto
Imamo
Dining lounge licence under the
liquor licence act.
(V nekaj tednih dospeljo tudi
slovenska vina.)

AMERICAN EXPRESS
CARDS
Honored

PRVA SLOVENSKA ZADRUGA V TORONTU

HRANILNICA IN POSOJILNICA

JANEZA E. KREKA

VAM NUDI!

višje dohodke od Vaših vlog kot drugi denarni zavodi, cenejša in ugodnejša osebna in hipotetna posojila, nasveta za boljše vodstvo Vašega družinskega gospodarstva, brezplačno zavarovanje Vaših vlog in posojil za primer smrti.

Uradni prostori: 646 Euclid Ave., Toronto
Telefon blagajnika LE. 2-4746

NOTE

poznanih Avenikovih melodij kakor tudi hrvaške in sprske pesmi za harmonike ter, veliko izbiro slovenskih

GRAMOFONSKIH PLOŠČ
dobiti pri

MIHELIN TRAVEL BUREAU

3956 St. Clair Ave., Cleveland 14, Ohio
Ceniki in katalogi zastoni

velikanski dinosaur), športnimi in zabavnimi prireditvami, poleg tega pa še tri večere gledaliških prireditev, v katerih so tekmovali pojedine skupine z enodejanskimi predstavami. V začetku marca bo v ženskem oddelku (Mount St. Bernard) študijski tečaj posvečen problemom sodobnosti. Tečaj bo seveda dostopen vsem študentom. Glavni referat bo imel profesor sociologije R. Čuješ.

Antigoniski škof William Power je imel prvi sestanek s člani štirih skupin Christian Family Movementa, ki delujejo v župniji. Govoril je o laičnem apostolatu kot sodobnem izrazu delovanja sv. Duha v Cerkv. Ko živimo v času silnih sprememb in ko je vsak poedinec izpostavljen vsem mogočim vplivom najrazličnejših ideologij in interesov, morajo verniki sami ob sodelovanju duhovnikov najti praktič-

no rešitev, kako prenesti duha evangelija v vsakdanje življenje. Stare oblike dušnega pastirstva, pobožnosti, itd. ne zadoščajo več. Verniki potrebujejo poglabljeno znanje vere in sodobnosti, da bodo našli pravo rešitev v vsakdanjih odločitvah zlasti v vzgoji mladine, ki je bolj kot kdaj prej brez prave orientacije. Hitre spremembe v družbi otežujejo mladini zorenje, ker jim megle pogled za stalne ideale. Naloga staršev bo lažja, če koordinirajo svoje nazore in vzporedijo svoja pričakovanja glede odnosa mladine do sodobnega življenja. Skof je tudi obljubil, da bo sam imel duhovno obnovo za člane v postu.

Poleg Socialnega tedna v Edmontonu bodo priredili angleško govoreči katoličani Kanade letos 4 krajevne konference, posvečene laičnemu apostolatu. Prva bo v Montrealu od 3-5 maja za Quebec in Ontario, ostale bodo v Victoriji.

Znani slovenski operni pevec basist Julij Betetto je umrl v Ljubljani v 78. letu. Bil je rektor Glasbene akademije v Ljubljani.

CANADA

Javne uslužnosti so za VAS!

V vseh večjih kanadskih občinah obstojajo za vse prebivalce uslužnosti za zdravje in blagostanje, za katere skrbijo prostovoljne organizacije in agencije.

Med temi uslužnostmi so:

- Bolničarska skrb na domu
- Pomoč v družinskih problemih
- Pomoč osebam, ki so zdravstveno nesposobne
- Poletno letovišča za mlade fante in dekleta, in mnoge druge.

Kadarkoli vi ali kdo iz vaše družine potrebuje katero od teh uslužnosti, zaprosite za pomoč in vam bo z dobro voljo dana.

Javne uslužnosti so navedene na rumenih straneh telefonske knjige pod naslovom

"SOCIAL SERVICE ORGANIZATIONS"

Te uslužnosti obstoja za VAS.

Handwritten signature of the Minister of Citizenship and Immigration.

Minister of Citizenship
and Immigration

5 dobrih razlogov da glasujete ZA LIBERALCE

Resnica je na dlani—dejstva zadnjih petih let so nam dokazala da vemo, da je Liberalna stranka edina—z njeno veliko tradicijo—ki lahko vpostavi vladno s solidno delavno večino ter postavi to zemljo spet nazaj na noge.

Kaj bo storila nova liberalna vlada? Prinesla bo:

1. POLNE IN ENAKE MOŽNOSTI ZA ZMOŽNE IN MLADE. Danes je na 100 kanadskih delavcev 6 brezposelnih. Prvo delo nove liberalne vlade bo vpostavitve enega milijona novih službe, ki jih rabi naše rastoče prebivalstvo v naslednjih štirih letih. To mora biti narejeno, če hočemo zadobiti druge liberalne cilje.

2. OBCUTEK VARNOSTI ZA STARE IN BOLNE. Liberalni načrt predvideva penzijo, v katerefond vplačujete, tako da bo lahko šel vsak kanadčan v pokoj s primerno starostjo 65 let. Ta načrt predvideva takojšnjo novo vse narodno pokojnino v višini \$75.00 na mesec za samce in \$140.00 na mesec za poročene ob vstopu v 70 leto starosti. Liberalni zdravstveni plani predvideva s sodelovanjem pokrajini gotovost za vse kanadčane, da bodo imeli vso zdravstveno oskrbo v slučaju potrebe, brez stranu pred računi.

3. VARNOST DOMA. Da zavarujemo za Kanado varno mesto v svetu ter da si zavarujemo naš kanadski način življenja v očigled stalne komunistične nevarnosti, smo zavezani na obrambno nuklearno orožje, da tako stojimo na našem mestu in skupni obrambi svobodnega sveta.

4. NAS POLOŽAJ V SVETU. Pridobiti si moramo za Kanado spet mesto zagovornika za mir in mesto branilca svobode za vse narode na svetu.

5. SVETLO BODOČNOST ZA VSE KANADČANE. Razvili bomo realističen, vseobsegajoč gospodarski plan, ki bo zagotovil stalno vseljevanje, kot povpreček za našo gospodarsko rast. V polnem sodelovanju angleško in francosko govorečih državljanov z novopriseljenci iz različnih dežel bomo razvili res pravo združeno Kanado.

KANADA RABI VAŠO POMOČ!

8. APRILA NAJ VAŠ GLAS NEKAJ POMENI

GLASUJ PRAVILNO -

GLASUJ ZA LIBERALCE

SLOVENSKEGA TISKAR

O SMISLU JUGOSLAVIJE

Klic triglava 19. januar 1963

Za Novo leto 1962 je izšla v Trstu "Poslanica slovenskemu narodu", ki jo je izdal Akcijski odbor za neodvisno Slovenijo. Jeseni tega leta je isti odbor izdal ponovno dve "poslanici". Čudi me, da KT teh poslanic kakor tudi ustanovitve Akcijskega odbora za neodvisno Slovenijo sploh ni omenil.

Ne mislim se postavljati za ali proti Akcijskemu odboru in njegovemu načinu delovanja. Vendar se mi zdi potrebno, da se v osnovi vprašamo, ali ima Jugoslavija za Slovence še sploh neke življenski smisel. To vprašanje se nam vsiljuje na podlagi vzemirljivih poročil iz domovine. Ze sama gospodarska tabela, vzeta iz dokumentacije k resoluciji Ljudske skupščine LR Slovenije o politiki gospodarskega razvoja za leto 1962, nas sili k razmišljanju o najbistvenejših problemih našega narodnega obstoja. Tabela nam podaja sledečo razporeditev celotnega narodnega dohodka Slovenije v odstotkih (%):

	1960	1961	1962
Skupni narodni dohodek.....	100,0	100,0	100,0
1. Federacija.....	33,1	27,5	29,1
2. Ljudska republika	2,9	1,3	5,2
3. Ljudski odbori	7,3	7,8	7,5
4. Gospodarske organizacije.....	46,3	48,7	46,6
5. Ostali koristniki	10,4	11,7	11,6

Federacija je odvzela torje v zadnjih treh letih povprečno 30% slovenskega narodnega dohodka. Iz iste dokumentacije posnemamo tudi, da je pri nas okoli 80% bruto investicij centraliziranih. To pomeni da samo okoli 20% bruto investicij finansirajo republike, okraj in komune. Pri tem moramo upoštevati, da se samo kakih 5% narodnega dohodka vrne v Slovenijo v obliki deleža zvezne vlade pri proračunu LR Slovenije in centralnih investicij. To pomeni, da o 25% svojega narodnega dohodka ne more Slovenija niti najmanj odločati, medtem ko lahko vpliva na ostalih 5% samo indirektno preko zvezne vlade. Da se morajo tu Slovenci dobesedno boriti za vsak procent narodnega dohodka ki se vrne nazaj v Slovenijo, nam pričajo primeri nekaterih slovenskih direktorjev tovarn, kateri so za svoje tovarne zahtevali preko časopisov večjo udeležbo centralne vlade pri njihovih investicijah; odgovor centralne vlade je bil, da so obdolžili direktorje gospodarskega kriminala. Čeprav so za gospodarski kriminal kompetentne republike, so bili ti direktorji postavljeni pred beograjska sodišča in tudi v Beogradu obsojeni in zaprti, slovenskim časopisom pa je bilo na ukaz iz Beograda prepovedano o tem sploh kaj poročati.

V neposredni dobi po vojni je bil odstotek, ki ga je odstopila republika Slovenija zvezni vladi, še večji in sicer ca 40%. Franc Jeza je v svoji knjigi "Nova tlaka slovenskega naroda" (študija o gospodarskem položaju Slovencev v Jugoslaviji) izračunal, da je odstopil vsak prebivalec Slovenije v razdobju 1947—1958 zvezni vladi povprečno po 1568 dolarjev ali en kilogram in 376 gramov čistega zlata po svobodni ceni zlata ne svetovnem trgu (dinar:dolar = 1:400). Za toliko vrednost je bila dejansko znižana življenjska raven vsakega prebivalca Slovenije v omenjenem razdobju. Celotno prebivalstvo Slovenije je moralo odstopiti tako vrednost 2137,9 ton zlata, kar predstavlja 213 tovornih vagonov, naloženih s samim zlatom; to je skoro petletna povprečna proizvodnja zlata v Južnoafriški zvezi, ki je največja proizvodnica zlata na svetu, ali dvainpolkrat več, kot je znašala celotna svetovna proizvodnja zlata L. 1955. Pri tem pa še niso vračunana finančna sredstva, ki ja je odstopila Slovenija jugu od maja 1945 do 1. jan. 1947, kot tudi ne bančne obresti ki jih mora Slovenija v celoti odstopiti Beogradu in ki so nanesele vsem povojnem času vsaj nekaj desetini milijard

dinarjev.

Franc Jeza pri tem ni upošteval, da bi morala Slovenija, če bi bila samostojna, izdati gotov del omenjene svote za vojsko in obrambo. Vendar bi 5 odstotkov omenjene svote gotovo zadostovalo za obrambo slovenskih meja, saj se alpsko ozemlje lažje brani kot panonska nižina.

Na drugi strani pa Franc Jeza pri svoji analizi ni računal, da bi bil absoluten porast narodnega dohodka vsako leto vedno večji, če bi se vsaj polovico svote, ki jo odstopa Slovenija zvezni vladi, uporabila za gospodarske investicije. S tem bi se obično zvečala industrijska osnova Slovenije in z njo tudi narodni dohodek, kar pomeni, da je vsota, ki jo je odstopila Slovenija zvezni vladi dejansko precej večja.

Odstotek narodnega dohodka ki ga Sloveniji odvzame zvezna vlada, se uporabi za narodno obrambo, za zunanjo politiko in za pomoč južnim nerazvitim republikam.

V Sloveniji sami se danes sprašujejo, čemu Slovenci ne bi smeli imeti svojo lastno vojsko. Ker je skupna vojska L. 1941 popolnoma odpovedala, so se v Sloveniji med vojno borile predvsem slovenske brigade. Zato je nerazumljivo, čemu bi na narodni osnovi izgrajena vojska ogrožala državni obstoj, če tega niso storile slovenske brigade med vojno, saj so pomagale državo celo zgraditi.

Zunanjepolitična mogočnarija

Tudi se začnajo v Sloveniji nadalje spraševati, čemu je Slovincem potrebna tako širokopolitna jugoslovanska zunanja politika, ki požira ogromne svote državnega dohodka. Ekonomska pomoč, ki se daje nerazvitim državam v skladu z zunanjo politiko, ni v nikakem realnem razmerju z dejansko močjo jugoslovanskega gospodarstva. Povrhu tega se oblika podpode, ki jo dajejo n. pr. študentom iz nerazvitih dežel, vrši na način, ki je za domače študente naravnost diskriminirajoč. Njihove stipendije so tri do štirikrat višje kot te slovenskih študentov; povrhu tega dobijajo najboljše sobe v študentskih domovih. Brez dvoma je zgrešena diskriminacija proti študentom iz vzhodnih dežel, katero čestokrat vidimo na Zahodu. Toda diskriminirati lastno prebivalstvo napram tujcem je nerazumljivo in pri tujcih ne vzbuja spoštovanje temveč prej zasmeh in izkoriščanje. Zanimivo je ob tem tudi to, da dobivajo študentje iz drugih republik, ki študirajo v Ljubljani, dvakrat večjo stipendijo, kot jo dobe slovenski študentje.

Kolik odstotek slovenskega doprinosu zvezni vladi se dejansko uporabi za pomoč južnim republikam, je težko ugotoviti. Jeza je računal celotni doprinos republike Slovenije zvezni vladi kot pomoč južnim republikam. To ni točno, ker se del zveznega davka porabi za vojsko in zunanjo politiko. Toda tudi če ostane samo ena tretjina davka kot pomoč nerazvitim republikam, predstavlja to še vedno 12% celotnega slovenskega dohodka. Vrednost tega dohodka si lažje predstavljamo, če ga primerjamo n. pr. z odstotkom narodnega dohodka, ki ga dajejo druge države gospodarsko zaostalom področjem v lastnem državnem okvirju. Italija daje za pomoč gospodarsko zaostalom področjem manj kot en odstotek svojega narodnega dohodka. Avstrijski proračun za leto 1959 je predvidel za gospodarsko zaostala področja v državi (v glavnem za južno Koroško) 0,1% celotnega avstrijskega narodnega dohodka v L. 1959.

Najhušje pri vsem tem je, da je postal L. 1961 ves denarni promet popolnoma centraliziran. Medtem ko so do L. 1961 lahko posamezna podjetja precej prosto razpolagala za razpolago danimi finančnimi sredstvi, se od lani naprej ves finančni promet vrši samo preko bank. Ker so banke

Soviet Bloc Gets U.S. Aid Via Tito

By HARRY GOLDWATER, United States Senator

From: "Macedonian Tribune" vol. 36, No. 1865, Jan. 24. 1963, page 1)

It certainly should come as no surprise to the American people that Josip Broz Tito has taken Yugoslavia back into the Soviet Communist bloc.

Despite all the wishful thinking to the contrary and despite the millions and millions of dollars we have sent to Tito to bolster his alleged "independence", he has been leaning that way for a long time.

All that remained to be done at the recent Moscow meeting of the Supreme Soviet Parliament was for Tito to make it official and binding. And it is fair to say that his expulsion from the Eastern European bloc by Stalin ended finally when the Yugoslav dictator took the rostrum in the Kremlin Palace and declared:

"On the question of war and peace, on peaceful coexistence, disarmament, on the abolition of colonialism, on the German and other issues agitating the world today, our viewpoints are identical or very close to each other".

That says just about everything that needed saying to cement Yugoslavia once again into the position of a strong satellite of the Soviet Union. And, ironically enough, Yugoslavia returns to the Russian bloc a much stronger nation than she was when she left.

One of the important reasons for this is the heavy amount of American foreign aid that has been sent to Tito ever since he split with Stalin and went his own Communist way.

What this situation amounts to is a defeat for a policy of the United States which places unreasonable and ridiculous importance on the bare possibility that we will be able to buy friends among Communist nations.

Time and time again, the American people and their representatives in Congress have questioned the wisdom of sending hundreds of millions of dollars of aid to Yugoslavia. To them, it seemed for all the world as though American money was going to build up Communism under a program, that was originally designed to promote the interest of freedom, order and justice throughout the world.

And just as often as this policy of sending money to Communist countries was questioned, our policy-makers insisted that we had everything to win and nothing to lose by encouraging Yugoslavia to remain at odds with Moscow. This argument, of course, began to wear thin when Tito began to cozy up to Nikita Khrushchev, but it nevertheless was pushed just as hard and just as successfully on Capitol Hill when foreign aid appropriations were under consideration.

But now we have the final returns — directly from Moscow. All the aid we sent to Yugoslavia went down the drain. And not just a drain that led nowhere. This drain led to the camp of the enemy.

In the light of Tito's speech in Moscow, there can be no doubt of where Yugoslavia would stand in the event of a military showdown between the East and the West.

For example, if the crisis in Cuba had developed into a shooting war, on which side would the jet fighters we sent to Yugoslavia have been used? And what side would those Yugoslav pilots we trained in Texas have been flying for in the event the Cuban crisis had turned into a war?

I suggest we can assume that every dollar and every bit of equipment we sent to Yugoslavia under the foreign aid program is now part of the Soviet bloc arsenal. For all the good it has done the cause of freedom, we might just as well have sent the Yugoslav aid direct to Moscow.

This being the case, is there any wonder that the American foreign aid program is now coming under heavy criticism from the citizens of the United States? After all, it is their money, taken in the form of exorbitant taxes, which has gone to build up Tito all these years. I say they have a right to complain and to demand that aid to countries like Yugoslavia and Poland be stopped.

How do you stand, sir?

Novi voditelj Labour Party v Angliji

Labour Party v Angliji je izvolila za svojega voditelja Harolda Wilsona, ki je zmagal nad bolj desno usmerjenim Georgom Brownom v tekmi za voditeljsko mesto, ki ga je izpraznila nedolga smrt Hughga Gaitskella. H. Wilson je veljal kot predstavnik levega krila v stranki.

Ker so volilci izrazili že več nezaupnic trenutno vladajoči konservativni stranki, je zelo mogoče, da bi bila nova vlada laburistična. Dokler je živel še H. Gaitskell, je bila ta perjetnost zelo velika, novi voditelj pa utegne imeti nekoliko težje stališče, če mu ne bo uspelo zadovoljiti željo delovnega krila v stranki kot pa onega dela volilcev, ki ne voli strogo po strankarski pripadnosti.

centralizirane in podrejene strogi kontroli zvezne vlade, je s tem odvzeta Sloveniji slehera možnost vsaj kolikor toliko neodvisnega in samostojnega gospodarskega razvoja. Gospodarska odvisnost Slovenije od faktorjev izven Slovenije je zavzela praktično stoddotni obseg, kar je stanje, ki ni vladalo niti v stari Avstriji.

Vplivanje na razmere v Sloveniji je tako možno samo preko zvezne vlade. Tukaj pa so Slovenci v manjšini. Da pa južne republike nimajo niti trohice razumevanja za posebne probleme industrijsko višje razvite Slovenije, sledi že iz tega, ker teh problemov same še niso srečavale v taki ostrini.

JESENSKO ZASEDANJE BO ZADNJE

2. Vatikanski zbor bo nadaljeval zasedanje 8. septembra. Ker ima še mnogo nekončanega dela, se je pojavilo vprašanje, ali bo ponovno pretrgal zasedanje ali ne. Sv. Oče je v posebnem pismu škofom sporočil, da bo zasedanje trajalo, dokler ne bo delo opravljeno. Ker v vmesnem času razne komisije neprestano delujejo, je upravičeno pričakovanje, da bo delo hitreje napredovalo, toda program je kljub temu še tako obsežen, da je malo verjetno, da bodo mogli škofje zaključiti cerkveni zbor pred božičem, kakor je bilo sprva zamišljeno.

ŠTEVILO VERNIKOV ZDA PADA

Po poročilih, objavljenih v 1963 Yearbook, ki ga izdaja letno the National Council of Churches, je število vernikov v L. 1961 v ZDA nekoliko nazadovalo. Po mnogih letih, ko je število vernikov hitreje narasčalo kot pa splošno število prebivalstva (protestantske cerkve štejejo med člane navadno samo osebe, ki so stare vsaj 13 let), se je sorazmerje prvič spremenilo. Še nekaj let se je letni prirastek procentualno nižal (5% l. 1958; 2,4 v l. 1959; 1,9% v l. 1960 — letni prirastek prebivalstva ta leta je bil 1,8%), toda letos je bil prvič nižji kot naravni porast prebivalstva. Nazadovali so tako protestanti kot katoličani, vsak za dve desetini odstotka. Katoličani so predstavljali 23,6% prebivalstva ZDA l. 1960 in 23,4% l. 1961.

**NAPRAVITE SEDAJ
S POMOČJO**

TORONTO - DOMINION BANKE

S POSOJILOM ZA POPRAVILO DOMA!

LASTNIKI DOMOV — Zvišajte vrednost vašega doma s popravili v notranjosti in zunanosti **sedaj**, ko so delovne moči in gradbeni material dosegljivi. To lahko storite s pomočjo po vladi zasnovanega **posojila za popravila domov** preko **Toronto-Dominion Banke**. Banka vam bo posodila do \$4.000 — z nizko obrestno mero in primernim, a ne previsokim načinom odplačevanja posojila.

KMETJE — Povprašajte vašega lokalnega poslovojdjo **Toronto-Dominion** banke po **POSJILU O IZBOLJŠANJU KMETIJ**, ki je lahko do višine \$7.500 — z odplačilom raztegnjenim preko dobe desetih let.

Za nadaljne informacije — obiščite lokalno podružnico **Toronto-Dominion** banke ter se porazgovorite s poslovojdjem. On vam bo rad postregel z nadaljnimi informacijami ter vam pokazal, kako zelo je lahko urediti za **Toronto-Dominion posojilo za izboljšanje domov in posojilo za izboljšanje kmetij**. Pojdite in ga obiščite sedaj. Ugajala vam bo naša "zainteresirana" postrežba.

Napravi sedaj! Naloži v tvoj dom preko

THE TORONTO-DOMINION BANK

Kjer so ljudje drugačni
Podružnica je pravgo tovo v vaši sosesčini

● Po vladnih poročilih je v ZDA (sredi januarja 1962) 159.000 beguncev iz Kube. 105.000 beguncev živi na področju Miami, kakih 54.000 pa se jih je naselilo po drugih delih ZDA. Po izjavah vodilnih Kubancev se begunci branijo naselivati po drugih področjih, ker se bojijo, da se bodo mnogi tako privadili novemu področju z visjim standardom življenja, da jih bo minula volja po vrnitvi.

● Državna šola v Rockvilleu, Md. je sredi poizkusa, ki je v večini primerov staro vodilo katoliških šol, namreč da je za nemoten razvoj fantov in deklet boljše, da imajo v delu svoje razvojne dobe ločene razrede. Učitelji soglašajo, da se fantje razvijajo mnogo bolj nemoteno, če ni v razredu deklet v dobi, ko jih dekleta sociološko in duhovno prekašajo. Koliko jih bo posnemalo ta poizkus, je seveda vprašanje, zanimivo pa je, da se mnoge "progressivne" metode skažejo v praksi kot nezadostne in se morajo zagovorniki vrniti k metodam, ki so jih svojčas zame-

tovali kot "nazadnjaške". Rimljanji so že nekaj rekli: Naravo lahko odganjaš z vilami, pa se bo vedno vrnila. Težava je edino v tem, da mora biti množica ljudi izpostavljena takim poizkusom z vsemi njihovimi kvarnimi posledicami zanje in za družbo.

● West Virginia je edina država v ZDA, ki je v zadnjem času (v enem letu) izgubila 4,7% svojega prebivalstva.

● Katoličani Zapadnega Berlina so l. 1961 "adoptirali" katoliško škofijo Hiroshima na Japonskem. Ko je po cerkvenem zboru tamkajšnji škof Dominik Yoshimatsu obiskal Berlin, so katoličani organizirali posebno nabirko v vseh katoliških cerkvah.

● Mehški duhovnik Fernando de la Mora namerava voditi skupino mehiških plezalcev, članov kluba "Bog in gore", na Mount Aconcagua, najvišji vrh v Ameriki ter darovati sv. mašo na vrhu. Skupina še ni določila časa, kedaj bo pričela turo.

● Po cenitvi Saturday Evening

Post pije 80 milijonov ljudi v ZDA alkoholne pijače. To še ne bi bilo nič posebnega, ker je odstotek v mnogih drugih državah mnogo večji, toda med njimi je po istem oprečilu 5 milijonov moških alkoholikov in verjetno nad en milijon žensk.

● Ameriški jezuit Richard McCarthy, ki poučuje na Al-Hikma vseučilišču v Iraku, je bil imenovan za člana komisije, ki naj bi pripravila proslavo 1100 obletnico smrti arabskega filozofa Al-Kindija. Pripravil je bibliografijo del in rokopisov, ki jih pripisujejo Al-Kindiju. Njegovo delo je bilo tako temeljito, da so ga takoj tiskali v 3000 izvodih.

UGANDA POVDARJA POMEN VERE ZA KULTURO IN DRUŽBO

Ugandska vlada je izdala za proslavo neodvisnosti posebno znamko — 9. oktobra 1962 — ki predstavlja katoliško katedralo Rugaba, Kibuli mošejo in anglikansko katedralo Namirembe,